

Az energiatermelésből befolyó bevételek rászoruló családokhoz juttatását célzó kiválasztási eljárásrend

Felzárkózó program keretei:

A Magyarországon beazonosítható társadalmi, és a területi egyenlőtlenségek mérséklésére a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Kormányhatározat alapján indult el 2019-ben a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület (MMSZE), illetve partnerszervezetei által megvalósított hosszútávú fejlesztési program, mely a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) Kormányrendeletben meghatározott településkörből a Központi Statisztikai Hivatal által készített legalacsonyabb komplex mutató alapján kiválasztott, mintegy 300 településen – a települések szakaszos bevonásával- valósul meg.

Célja a lakosság helyzetének javítását szolgáló fejlesztési munkához szükséges szakmai tudás és támogatások, szolgáltatások biztosítása.

A Programban résztvevő településeken megvalósuló Jelenlét Program konkrét beavatkozási területei és tevékenységei a települési szintű diagnózis alapján kerülnek kialakításra. Továbbá a „fogantatástól a foglalkoztatásig” szemlélet szerint kerül vizsgálatra minden felmerülő problématerület, amely az adott településen a családok kilátástalan helyzetéhez vezethet, és az így felrajzolt problématerképek alapján kerülnek – a települési program megvalósító szervezetek feladataként - felállításra a települési diagnózisok.

A Programba bevont valamennyi településen olyan, mindenki számára nyitott közösségi terek, ún. Jelenlét Pontok kerültek kialakításra, melyek helyet adnak különböző közösségfejlesztő tevékenységeknek, mint a helyi lakosság aktivizálása, életminőségének javítása, képessé tétele, információ nyújtása, különböző emberek, csoportok és közösségek közötti kommunikáció segítése, képzés, oktatás, szakemberek bevonásával. A Jelenlét Pontok kialakítása és működtetése a települési megvalósító szervezet feladata és felelőssége, az MMSZE módszertani jóváhagyása mellett. A Jelenlét Pontok által elért közösségek az évek során várhatóan jobban képesek lesznek önállóan szembenézni a kihívásokkal és kezelni saját problémáikat.

Az egyes fejlesztési területeken való programok és tevékenységek megvalósulásához az MMSZE módszertani támogatást biztosít, nyomon követi és régiós szinten koordinálja a feladatokat. A programelemek megvalósítása minden esetben egyéb uniós és hazai fejlesztési programok figyelembevételével, azok finanszírozási- és tevékenységrendszerétől lehatárolva történik, törekedve a maximális szinergia kialakítására.

Közösségi megújuló energiatermelés és felhasználás-RRF-3.4.1.-22-2022-00001

A kormányprogramban szereplő, halmozottan hátrányos helyzetű települések lakóépületeinek állaga jellemzően nem tesz lehetővé olyan jelentős beruházást, ami korszerű fűtést és kapcsolódó energetikai felújítást eredményez, így ezt a célt a szoba elektromos fűtésével lehetséges elérni, a legegyszerűbben egy elektromos fűtőpanel segítségével.

Ennek a célnak a megvalósítására a „Felzárkózó Települések program” keretében létrehozásra került Tiszabón egy naperómű, illetve ehhez kapcsolódóan előrefizetős elektromos áramvételezést szolgáló órák felszerelésére, valamint házon belül kialakított áramvételezési csatlakozó kialakítása valósult meg, mely lehetőséget ad arra, hogy a településen legyen legalább egy fűtött szoba minden 3 év alatti gyermeket nevelő rászoruló családban.

A tiszabői projekt eredményei, tapasztalatai és jó gyakorlatai alapján került megtervezésre az RRF-3.4.1-22.2022-00001-es számú projekt, melyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Alapítvány (MMSZA) valósít meg a 300 településen.

A Közösségi megújuló energiatermelés és felhasználás című projekt fő célkitűzése, hogy megújuló energiahasználtonra alapuló energiatermelő egységekkel, naperóművekkel a megújuló közösségi energia termelési kapacitás összesen 25 000 kWp-vel növekedjen.

Az így megtermelt energia eladásából származó támogatási alapot, vagyis nettó bevételt, ami az adott évben realizált árbevétel csökkentve a ráfordításokkal (a naperóművek megépítésében érintett földterületek bérleti díja, biztosítás, menetredezés, mérlegköri tagság, a naperóművek fenntartása, üzemeltetése, működtetése, tervezett anyagcserék) az MMSZA a kiválasztott rászoruló családok támogatására fordítja.

A megújuló energiát termelő naperómű a lakások elavult, egészségre ártalmas fűtési módját kiváltó, elektromos fűtőpanelek működtetésére adnak lehetőséget azzal, hogy a megtermelt

áram bevétele a szociálisan rászoruló havi elektromos fűtési költségeinek mérséklésére használható.

A projektben hangsúlyosan a tiszabői tapasztalatok alapján, a Jelenlét Pontok szakembereinek szempontjainak figyelembevételével, és energiapiaci szempontok alapján került kidolgozásra az energiatermelésből befolyó bevételek rászoruló családokhoz juttatását célzó kiválasztási eljárásrend.

A projekt célja mind a 300 településen élő rászorult támogatása függetlenül attól, hogy a településen található-e naperőmű, hiszen a támogatás az eladott energiából származó bevétel elosztását jelenti az arra rászoruló családok számára.

Eljárásrend:

1. A projektet az MMSZA valósítja meg, az Alapítvány határozza meg a megtermelt energia eladásából származó bevétel elosztásának rendjét, évente a pályázatás rendjét, felel a meghatározott fenntartási időszakban és hosszútávon a naperőművek működéséért, és üzemeltetéséért.
2. A megtermelt megújuló energiát értékesítő energiakereskedőt az MMSZA közbeszerzés vagy közbeszerzéshez hasonló, nyílt, átlátható és megkülönböztetésmentes pályázat útján választja ki.
3. A megtermelt energia árából származó bevételből képzett támogatási alapot az MMSZA elosztja a 300 településen élő, az Alapítvány eljárásrendjét követő pályázat során kiválasztott rászoruló családoknak.
4. A rászoruló családok pályázat útján juthatnak az energiátámogatáshoz, melyet 3 féle módon használhatnak fel:
 - fűtési támogatás,
 - elektrifikáció támogatása
 - energiakorszerűsítés támogatása
5. Az Alapítvány évente a támogatási alap összegét meghirdeti, ami a települések között a támogatandó családok arányában elosztásra kerül.
6. A támogatási alapot figyelembe véve az Alapítvány minden évben új pályázatot hirdet.

7. Adott évben lezárult pályázati folyamat után az Alapítvány megkezdi a következő évi támogatási rendszer előkészítését.
9. A támogatás mindenkor összege egyenlő az adott fűtési szezont megelőző évben a termelő naperőművek által megtermelt energia eladásából származó nettó bevétellel. Az Alapítvány a támogatási keretből 5% krízisalapot képez, mely a Jelenlét Pontok jelzése alapján a meghirdetett pályázaton kívül a rászoruló családokra fordítható.
10. A megvalósítási ütemterv alapján az Alapítvány támogatást először 2025. őszén fog a rászoruló családok számára eljuttatni.
11. A pályázat kiértékelésénél a rászorultsági kritériumokon kívül a következő szempontokat szükséges figyelembe venni:
 - a. van a családban három év alatti gyermek
 - b. vállalja az előrefizetős órák felszerelését, vagy rendelkezik előrefizetős órával,
 - c. jelképes kauciót fizet az elektromos fűtőpanel használatáért, mely visszafizetésre kerül a család számára a fűtőpanel hibátlan visszaszolgáltatását követően a támogatási időszak lejártakor
 - d. bemutatja azt a szobát, ahol a gyermek/ek laknak és azt a fűtőpanellel fűteni fogja
 - e. vállalja a havi rendszeres kapcsolattartást a Jelenlét Pont munkatársával, aki havonta ellenőrzi a fűtőtest szabályos használatát, illetve megadja a feltöltőóra havi kódját, mellyel használni tudja a támogatást.
12. A Jelenlét Pont szakemberei támogatást nyújtanak a családoknak az energiatámogatási pályázat benyújtásában, majd annak elnyerése esetén az MMSZ Alapítvány együttműködési megállapodást köt velük. Ezt követően felkészíti a családokat a támogatás felhasználására és az azzal járó teendőkre, változásokra. (legális áramvételezés fontossága, az előrefizetős órák használata, az elektromos fűtőtestek használata, a támogatás visszavonásának okai)
13. A fűtési támogatás minden év október-április között elérhető. Az elektromos fűtőpaneleket a Jelenlét Pont munkatársa adja át októberben, minden hónapban ellenőrzi a szabályszerű használatát, és áprilisban visszaveszi a családtól.
14. A rászoruló családok az elektrifikációs és energiakorszerűsítési támogatást az MMSZA által az adott pályázatban meghirdetett időszakban használhatják fel.

Az energiaszegénység ezen módon való oldása egyedülálló és példaértékű minta az egész Európai Unióban. Környezetkímélő megoldás, mely a rászoruló családok otthonába a legszükségesebb időszakban visz meleget annak érdekében, hogy a gyermekek lehetőséget kapjanak az egészségesebb és komfortosabb körülmények megélésére, ezzel segítve a fejlődésüket, és a szülőknek alternatívát mutatva a minőségibb körülményekre, mely motiváció lehet a felzárkózás lépéseit segítő programban való aktív és tevékeny részvételre.